

ACTIES LANDELIJKE OVERHEID

voor een ouderenvriendelijke samenleving

Zorg voor ouderen gaat over ons allemaal. Het gaat over de ouderen en mantelzorgers van nu, maar ook over die van de toekomst. Er moet een beweging op gang komen die leidt tot een ouderenvriendelijke samenleving. Om die beweging op gang te krijgen, hebben we allemaal een rol: de ouderen en hun naasten, de hulpverleners, de organisaties waar die hulpverleners in dienst zijn, gemeenten en de landelijke overheid.

Als samenwerkende organisaties zetten we onze schouders eronder om die beweging op gang te krijgen. Dit pamflet richt zich specifiek op de acties die de komende regeerperiode nodig zijn vanuit de landelijke overheid. De acties komen onder andere voort uit het **Rapport kwetsbare ouderen** dat Patiëntenfederatie Nederland heeft opgesteld in samenwerking met meer dan 20 betrokken organisaties.

ACTIZ | Alzheimer Nederland | BTN | Fysiotherapeuten NVFG net | InEen | KBO-PCOB | KNMP | Laego | Landelijke Huisartsen Vereniging | Mezzo | NOOM | NPV-Zorg voor het leven | NVOG en KNVG | Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen | Osteoporose Vereniging | Parkinson Vereniging | Patiëntenfederatie Nederland | Per Saldo | Nationale Vereniging ReumaZorg Nederland | V&VN | Verenso | Zorgbelang Nederland

1

Aandacht, tijd en passende zorg

“Meer maatwerk vraagt aandacht voor het individu. Niet iedereen houdt van groepsactiviteiten of wil per se gezamenlijk de maaltijd nuttigen. Heel veel aannames bestaan er in de zorg. Authenticiteit mag toch ook op oudere leeftijd hoop ik. Mijns inziens is elk individu uniek. Dat zou men ook in de ouderenzorg moeten hanteren.” (Oudere)

“Nu is er vaak beperkte tijd om iemand echt te leren kennen en zijn wensen te weten te komen” (Hulpverlener)

ACTIE:

investeer in het gesprek tussen ouderen en hulpverleners¹ over wat nodig is om te leven zoals iemand dat zelf wenst.

- Zorg ervoor dat hulpverleners tijd krijgen om echt en proactief met ouderen in gesprek te gaan
- Investeer in de competenties van hulpverleners met goede gespreksvaardigheden en kennis van Advance Care Planning en Samen Beslissen
- Investeer er ook in dat gemeenten en zorgaanbieders cliënten/inwoners actief helpen om het gesprek goed te voeren en hun zorgvraag duidelijk te maken (bijvoorbeeld met www.mijnkwaliteitvanleven.nl, drie goede vragen)
- Vraag aan besturen van zorgorganisaties dat zij leidinggeven aan innovatieve ondernemingen, waar de ouderen maatwerk kunnen ontvangen
- Zorg voor een bekostiging die maatwerk mogelijk maakt

RESULTAAT:

ouderen kunnen leven zoals bij hen past doordat er oprechte aandacht is voor hun wensen en behoeften. Er wordt maatwerk geleverd in zorg en ondersteuning.

¹ Met 'hulpverleners' bedoelen we professionals zowel uit het sociale als uit het zorgdomein en de medewerkers van het Wmo loket.

2 Informele zorg

“Hoe ouder en zieker je wordt, hoe minder mensen er in je omgeving over blijven die zich voor jou willen en kunnen inzetten.” (Oudere)

“Mijn ouders hebben gezorgd voor hun eigen ouders, en dat heeft een grote druk op ons gezin gegeven. Ik ben bang dat straks mijn kinderen ook voor mij moeten zorgen en dat is iets wat ik niet wil.” (Oudere)

ACTIE:

stel de verwachtingen bij over informele zorg.

- Zie informele zorg als aanvullend. Faciliteer het, maar zorg dat je we er niet afhankelijk van zijn
- Regel mantelzorgverlof voor alle werknemers die dat nodig hebben
- Boor nieuwe bronnen aan van ondersteuners. Verken hoe je mensen kan ondersteunen die bereid zijn om voor een ander te zorgen, bijvoorbeeld rond de pensioenleeftijd
- Ondersteun maatwerk voor ouderen door de mogelijkheden en goede voorbeelden in kaart te brengen

RESULTAAT:

kwetsbare ouderen ontvangen voldoende zorg en ondersteuning naast de professionele hulp die zij nodig hebben, zonder dat mantelzorgers overbelast raken.

3

Samenhang en afstemming

“Er is geen coach/regisseur. Ieder bekijkt een onderdeel. Ik moet zelf heel goed opletten en telkens van alles aan de orde stellen, zoals het ‘hele plaatje.’” (Oudere)

“Slechte communicatie tussen verschillende disciplines is een knelpunt. Iedereen zit op zijn eigen eiland en zijn niet geneigd om aan het totaalbeeld te werken.” (Hulpverlener)

ACTIE:

stel financiële middelen beschikbaar om integrale zorg/ondersteuning in de buurt te organiseren. Zorg daarbij voor regionale organisatiekracht.

- Zet in op het inrichten van een informatiepunt in de wijk waar ouderen en naasten met allerlei vragen naar toe kunnen en waar ze verder geholpen worden
- Zorg voor één oudere, één plan
- Vraag duidelijkheid over wie, op basis van de wens en behoefte van de oudere, de regie heeft: dat kan de oudere zelf zijn of een naaste, dat kan één van de hulpverleners zijn of een onafhankelijk cliëntondersteuner (gekoppeld aan de persoon en niet aan de wet)
- Maak mogelijk dat hulpverleners elkaar kennen en weten te vinden
- Zorg voor adequate en veilige gegevensuitwisseling via ICT die voldoet aan privacyrichtlijnen
- Zorg voor afspraken over de afstemming tussen sociaal domein en zorgdomein
- Zorg voor een coördinatiepunt waar de sociale kaart bekend is en de beschikbaarheid van verschillende voorzieningen, zodat snelle doorverwijzing mogelijk is. Bijvoorbeeld voor kortdurend verblijf als het thuis niet meer gaat

RESULTAAT:

ouderen krijgen een integraal pakket aan zorg en ondersteuning dat past bij hun vraag. Ingewikkelde regelzaken worden niet bij ouderen en hun naasten neergelegd maar worden afgehandeld achter een loket.

4

Woonaanbod

“Vaak zijn er lange wachtlijsten voor plekken waar wonen met zorg aanwezig is. Bovendien wordt er vaak voor de mensen beslist wat het beste is en worden echtparen uit elkaar gehaald.” (Hulpverlener)

“Ik wil graag naar de aanleunwoning van een verzorgingstehuis. Maar krijg geen enkele mogelijkheid. Ik woon alleen en heb zoveel lichamelijke problemen dat er een heleboel innerlijke rust zou komen als ik de hulp vlakbij heb.”(Oudere)

ACTIE:

faciliteer de bouw van woonvormen waar ouderen behoefte aan hebben.

- Motiveer gemeenten en woningcorporaties om te bouwen op basis van behoeften van ouderen
- Maak de inzet van domotica en andere hulpmiddelen aantrekkelijk, ook in de thuissituatie
- Verken wat nodig is om hier een versnelling in te krijgen
- Besteed aandacht aan specifieke zorg die nodig is in andere, vaak kleinschalige woonvormen

RESULTAAT:

ouderen kunnen wonen zoals zij dat graag willen doordat er voldoende gevarieerd woonaanbod is met zorg en dienstverlening in de buurt.